

APSTIPRINĀTS
Ar Liepājas 3. pamatskolas direktores G.Skorobogatovas
2022. gada 28. februāra rīkojumu Nr.34/1.9.

*Izdoti saskaņā ar Ministru kabineta
2009. gada 24.novembra noteikumiem Nr. 1338
"Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo drošība izglītības
iestādēs un to organizētajos pasākumos." 7.4.punktu*

Liepājas 3.pamatskolas noteikumi par pirmās palīdzības sniegšanu cietušajiem nelaimes gadījumos

1. Vispārīgie jautājumi.

1.1. Smagu traumu gadījumos jāizsauc medicīniskais darbinieks uz notikumu vietu. Pirms ārsta ierašanās jāsniedz medicīniskā palīdzība.

1.2. Ir svarīgi pareizi saprast pirmās palīdzības pasākumu nozīmi, prast to sniegt.

1.3. Negadījuma vietā, nepieciešams:

1.3.1. saglabāt mieru;

1.3.2. novērtēt situāciju, tai skaitā esošās un draudošās briesmas;

1.3.3. rīkoties ātri un droši;

1.3.4. nebaidīties no kļūdām;

1.3.5. sargāt pašam sevi.

2. Sniedzot pirmo palīdzību, stingri jāievēro šādi noteikumi:

2.1. Asiņošanas gadījumos **nedrīkst** pieskarties asinīm ar plikām rokām, **jāizmanto cimdi vai cita necaurlaidīga materiāla izstrādājumi** (piemēram, plastikāta maisiņš). Situācijās, kad cietušajiem ir daudz asiņu (dzīvībai bīstama asiņošana), jāveic:

2.1.1. aizspiest brūci ar pirkstu, plaukstu, dūri, izmantojot marles kompresi vai tīru drēbes gabalu;

2.1.2. novietot cietušo guļus un pacelt ekstremitāti uz augšu;

2.1.3. uzlikt spiedošu pārsēju;

2.1.4. izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību (NMP).

2.2. Termisko bojājumu gadījumā, *ja draud pārkaršana:*

2.2.1. jānovieto vēsā vietā, ēnā, pusguļus stāvoklī;

2.2.2. atģērb no drēbēm;

2.2.3. jāmitrina ar vēsu ūdeni pieri, kaklu, krūtis;

2.2.4. jādod dzert vēss ūdens;

2.2.5. jārada caurvējš.

2.3. Termisko bojājumu gadījumā, *ja ir aizdedzies apģērbs*: degošu - nogāž zemē; noslāpē liesmu ar segu, vai vārtot pa zemi. Cietušo var apliet ar ūdeni. Var lietot speciālas ugunsdzēsšanas ierīces, tikai jāsaudzē seja.

2.4. Termisko bojājumu gadījumā, *ja ir apdegums*:

2.4.1. apdegušo vietu dzesē ar vēsu, tekošu ūdeni (vismaz 10 minūtes);

2.4.2. ja apdegums ir zem apģērba, lej ūdeni starp apģērbu un ādu, tāpat plēst nost apģērbus nedrīkst;

2.4.3. ja apdegums lielāks par cietušā plaukstu, izsauc NMP.

2.5. Termisko bojājumu gadījumā, *ja draud atdzišana*:

2.5.1. vienmēr izsauc NMP;

2.5.2. cietušais jānovieto siltā telpā vai aizvējā;

2.5.3. jāatbrīvo no mitrām drēbēm, apaviem;

2.5.4. cietušais jāsedz ar siltām, sausām drēbēm un tad, ja ir, ietin folijā segā;

2.5.5. ja cietušais ir pie apziņas jādod dzert silti, cukuroti dzērieni.

2.6. Termisko bojājumu gadījumā, *ja draud apsaldējums* (pazīmes - āda bāla, sāpes, samazināta jušana):

2.6.1. vienmēr izsauc NMP;

2.6.2. cietušo atģērbj, novelk apavus;

2.6.3. ietin cietušā apsaldētās daļas sausā apģērbā;

2.6.4. cietušā apsaldētās vietas nemasē, neberzē, nesilda;

2.6.5. cietušajam dod siltus, cukurotus dzērienus.

2.7. Ķīmisko vielu izraisīti nelaimes gadījumi, ja ir trauma uz ādas, un uz ādas ir ķīmiska sausa viela, tad to vielu nopurina. Citu ķīmisko vielu uz ādas skalo ar vēsu, tekošu ūdeni 20 minūtes, tad pārsien ar tīru pārsēju.

2.8. Ja ķīmiska viela ir nokļuvusi acī, tad skalo ar vēsu, tekošu ūdeni 20 minūtes tā, lai ūdens netecētu uz veselo aci. Tad liek sausu pārsēju uz abām acīm.

2.9. Ja ķīmiska viela ir nokļuvusi gremošanas traktā, jādod vēss ūdens, bet ne vairāk kā 200 ml, lai neizsauktu vemšanu. Izsauc NMP.

2.10. Ja cietušais ieelpo ķīmisko vielu, tad viņš jānodrošina ar svaigu gaisu, aprūpē un nomierina. Smagos gadījumos izsauc NMP.

2.11. Elektrotraumas gadījumos vienmēr izsauc NMP, ziņo pieaugušajiem cilvēkiem. Sargāt pašam sevi!

2.12. Slikšanas gadījumos vienmēr izsauc NMP, ziņo pieaugušajiem cilvēkiem. Glābt cietušo tikai tad, ja tas neapdraud tavu dzīvību.

2.13. Brūces gadījumā drīkst tikai pārsiet brūci, izmantojot tikai sausus, vēlams sterilus, pārsējus. Aizliegts lietot ziedes, pūderus, dezinfekcijas līdzekļus.

2.14. Traumas gadījumā (sasitumi, sastiepumi, izmežģījumi, lūzumi) steidzīgi jāpaziņo pieaugušiem, jānomierina cietušais. Cietušo nekustināt, nepārvietot. Smagos gadījumos izsaukt NMP.

2.15. Dzīvnieku kodumu gadījumā, ja brūce ir neliela - mazgā ar ziepēm un ūdeni, pārsien un nekavējoties nogādā cietušo medicīnas iestādē, lai varētu izdarīt potēšanu, ja ir nepieciešamība pasargāt no trakumsērgas draudiem.

2.16. Dzīvnieku kodumu gadījumā, ja brūce ir liela, steidzīgi paziņot pieaugušajiem, nomierināt cietušo, izsaukt NMP.

2.17. Čūskas kodumu gadījumā ir jācenšas nekustināt sakostā vieta, nedrīkst izsūkt indi ar muti, likt žņaugu vai pārsēju. Paziņot pieaugušajiem, nomierināt cietušo, izsaukt NMP.

2.18. Kukaiņu kodumu mutes dobumā gadījumā dod sūkāt ledu vai maziem malkiem aukstu dzeramo, dzesē kaklu no ārpuses, paziņot pieaugušajiem, izsaukt NMP.

2.19. Svešķermeņu nokļūšanas organismā gadījumos:

2.19.1. *Elpceļos:* noliecot cietušā ķermeņa augšdaļu uz leju, uzsit 5 reizes starp lāpstiņām. Ja cietušais nespēj atklepot pat pēc palīdzības, sauc NMP.

2.19.2. Nedrīkst izvilkēt svešķermeni no *brūces*. Vaļīgi pārsien brūci kopā ar svešķermeni, nepieļauj svešķermeņa iespiešanu brūcē.

2.19.3. Nedrīkst izvilkēt svešķermeni no *acīm*. Uzliek pārsēju abām acīm, sauc NMP.

2.19.4. Ja auss ejā iekļuvis kukainis, tad to noslīcina iepilinot ausī eļļu vai ūdeni.

2.20. Ja ir sākusies krampju lēkme, cietušais jāpasargā no iespējamām galvas traumām, steidzīgi jāpaziņo pieaugušajiem, neatstāt cietušo vienu.

2.21. Stipru vēdera sāpju gadījumā nedrīkst dot ēst, dzert un nekādus medikamentus. Jāpalīdz ieņemt visērtāko ķermeņa stāvokli, nomierināt cietušo. Paziņot pieaugušajiem, izsaukt NMP.

2.22. Ja sāk justies slikti ar cukura diabēta slimojošie cilvēki, viņiem jādod cukuru saturoši dzērieni vai ēdieni. Ja nepāriet, jāpaziņo pieaugušajiem, jāizsaukt NMP.